

УДК 339.9:330342.23

НОВІ ІНДУСТРІАЛЬНІ КРАЇНИ ТА ЇХ ЕКОНОМІКА

Студ. Ю.Ю. Колтко, гр. БМР-1-2

Наук. керівник доц. Д.М. Лойко

Київський національний університет технологій та дизайну

Нові індустріальні країни (НІК) – це група країн, в яких за останні десятиліття (починаючи з 60-х років ХХст.) відбувся якісний стрибок соціально-економічного розвитку. Економіка цих країн за короткий термін зробила перехід від відсталої, типової для країн, що розвиваються, до високорозвиненої, з усіма притаманними рисами останньої. За відносно короткий час ці країни створили промисловий потенціал, розвинули окремі сучасні галузі індустрії. Вони різко збільшили промисловий експорт і посіли важливе місце у міжнародному поділі праці.

До них відносяться наступні: Китай, Республіка Корея, Сингапур, Тайвань, Гонконг, Аргентина, Бразилія, Малайзія, Туреччина. В процесі розвитку цих груп країн виявились дві континентальні моделі: Перша – це азійська модель: розвиток національної економіки з переважною орієнтацією на зовнішній ринок на базі запозичених технологій, з сильною державною підтримкою. Друга – це латиноамериканська модель: розвиток національної економіки з орієнтацією на імпортозаміщення на базі залучення американських транснаціональних компаній і транснаціональних банків.

При цьому всі ці нові індустріальні країни виявили деякі характерні особливості в розвитку, зокрема такі: найвищі темпи економічного розвитку (8% у рік у НІК першої хвилі); провідною галуззю в цих країнах є обробна промисловість; експортоорієнтована стратегія, звідси – підвищене значення зовнішніх ринків; ці країни залучені в активну регіональну інтеграцію; динамічне утворення власних транснаціональних корпорацій, які успішно конкурують з ТНК провідних країн світу; велика увага в НІК приділяється освіті і науці, розвитку сучасних технологій і в цілому нарощуванню людського потенціалу; дешевизна робочої сили, володіння значними сировинними ресурсами, розвиток банківського і страхового секторів і створення в них сприятливого «ділового клімату»; виробництво побутової техніки і комп'ютерів, одягу, взуття, іграшок, причому у великих обсягах для експорту на світові ринки.

Переважно відзначають зовнішні та внутрішні причини, що зумовили успішний розвиток НІК. Зовнішні чинники їх економічного зростання: особливі політичні та економічні інтереси промислово розвинених країн, які проводили активне інвестування в економіку цих країн; структурна перебудова, що відбувалася у 50-60-ті роки в економіці промислово розвинених країн, насамперед формування там потужних транснаціональних корпорацій та посилення зарубіжної експансії останніх.

Внутрішні: автократичні або близькі до таких політичні режими, лояльні до промислово розвинених країн; політична стабільність; демократичні та політичні перетворення були спрямовані на користь капіталістичних економічних реформ; іноземним інвесторам всередині НІК гарантувався високий ступінь безпеки для їхніх інвестицій; велика кількість дешевої робочої сили.

Основним фактором економічних успіхів НІК стала вибрана ними модель розвитку, яка найзагальніше визначається як політика зовнішньої орієнтації. Така модель передбачає проходження трьох етапів економічного розвитку: 1-й етап – переважний розвиток імпортозаміщувальних галузей; 2-й етап – створення експортного потенціалу та базових галузей; 3-й етап – орієнтація на розвиток наукових галузей.